

บทความวิจัย

การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ เพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดสระเกศ เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร

พระมหาแมนมิตร อัจฉาญ¹

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้าง และพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 และเพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความ โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดสระเกศ เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 1 ห้องเรียน คือ มีนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 30 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) ใช้เวลา 10 คาบเรียน เครื่องมือที่ใช้มี 3 ชนิด ประกอบด้วย (1) แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความ เพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความจำนวน 5 แผน แผนละ 2 คาบ (2) แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความเพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความ จำนวน 5 บท ซึ่งแต่ละบทมีเนื้อหาแตกต่างกันไป (3) แบบวัดความสามารถทางการเรียนเรื่องการอ่านจับใจความชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือกจำนวน 30 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบค่า t- test (dependent sample)

ผลการวิจัยพบว่า แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/ 80 ที่ตั้งไว้ โดยเฉลี่ยเท่ากับ 82.80/ 84.00 ซึ่งสูงกว่ามาตรฐาน และความสามารถในการอ่านจับใจความหลังเรียน โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร มีระดับคะแนนสูงกว่าก่อนการได้รับการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

¹ นักศึกษาลัทธิศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัญหาการอ่านจับใจความที่พบในตัวผู้เรียนในหลายระดับชั้น คือการอ่านแล้วจับใจความไม่ได้ ขาดสมาธิในการอ่าน ไม่สามารถแยก ประเด็นหลักประเด็นรอง จากกันได้ ซึ่งอาจเป็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับทางโรงเรียนเช่น วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการพัฒนาการอ่านไม่เพียงพอ จากสภาพปัญหาดังกล่าว อีกทั้งนักเรียนยังขาดทักษะในการอ่าน โดยเฉพาะการอ่านเพื่อสรุปใจความสำคัญ ซึ่งถือว่าเป็นส่วนสำคัญของการอ่าน จึงคิดริเริ่มนวัตกรรมมาช่วยในการพัฒนาผู้เรียนของตนเองให้มีทักษะการอ่านที่ดีขึ้น

แบบฝึกทักษะทางภาษาเป็นนวัตกรรมทางการศึกษารูปแบบหนึ่ง ที่จะช่วยพัฒนาความสามารถในการเรียนของนักเรียนได้ ดังที่ กฤติยา เรวัต (2538:44) กล่าวว่า แบบฝึกหมายถึง สื่อการสอนที่สร้างขึ้นเพื่อพัฒนาทักษะทางภาษาให้แก่ นักเรียนได้มีโอกาสฝึกฝนจนมีประสบการณ์ แบบฝึกทักษะจะมีการฝึกหัดให้นักเรียนทำกิจกรรมเพื่อทบทวนความรู้ที่ได้เรียนในแบบฝึก และเพื่อให้ครูกับนักเรียนได้ทราบข้อบกพร่องในการเรียนการสอนจะได้แก้ไขให้การเรียนการสอนพัฒนาให้ดีขึ้นกว่าเดิม

ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ศึกษาความสำคัญของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ความสำคัญของการอ่านจับใจความ สภาพปัญหาของการเรียนรู้ การใช้แบบฝึกทักษะ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้ว จึงได้ดำเนินการพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ เพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพื่อใช้เป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในการพัฒนาการเรียนรู้ให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสร้าง และพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความ โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน

สมมุติฐานการวิจัย

1. แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80

2. ความสามารถในการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 4 ห้อง จำนวน 94 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดสระเกศ เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 1 ห้องเรียน คือ มีนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 30 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection)

3. ตัวแปรที่ศึกษา ประกอบด้วย

3.1 ตัวแปรต้น (Independent Variables) ได้แก่ การจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ

3.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่ ความสามารถในการอ่านจับใจความ

4.ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย ใช้เวลาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 10 คาบ 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 คาบ คาบละ 50 นาที

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ ที่มีประสิทธิภาพไว้ใช้ในการเรียนสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

2. แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ เป็นประโยชน์ต่อครูผู้สอน ซึ่งสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้และพัฒนาแบบฝึกทักษะในสาขาวิชาอื่นต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

การสร้างแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาตำราและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบฝึก จิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบฝึก

2. ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์และเนื้อหาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ เพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความ

3. กำหนดเนื้อหาที่จะสร้างแบบฝึกทักษะ

4. กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้

5. ออกแบบแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ ให้มีเนื้อหาตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้

6. สร้างแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความตามเนื้อหาและจุดประสงค์ที่ตั้งไว้

7. นำแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อหาค่าความสอดคล้องระหว่างเนื้อหา กับจุดประสงค์ (ค่า IOC)

8. ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสมของแบบฝึกทักษะ โดยใช้มาตรประมาณค่า 5 ระดับ (rating scale)

9. นำแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความไปหาค่าความเที่ยง ดังนี้

9.1 รายบุคคล ทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 3 คน ที่มีระดับผลการเรียนแตกต่างกัน คือ เก่ง ปานกลาง อ่อน ระดับละ 1 คน เพื่อนำข้อมูลมาพิจารณาความสมบูรณ์ของเนื้อหาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ ผู้วิจัยบันทึกข้อบกพร่องที่จะต้องแก้ไขแล้วนำไปปรับปรุง

9.2 กลุ่มย่อย ทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 9 คน ซึ่งเป็นนักเรียนที่มีระดับผลการเรียนแตกต่างกันคือ เก่ง ปานกลาง อ่อน ระดับละ 3 คน เพื่อนำข้อมูลมาพิจารณาความสมบูรณ์ของเนื้อหาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ ผู้วิจัยบันทึกข้อบกพร่องที่จะต้องแก้ไขแล้วนำไปปรับปรุง

9.3 กลุ่มใหญ่ ทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ซึ่งเป็นนักเรียนที่มีระดับผลการเรียนแตกต่างกันคือ เก่ง ปานกลาง อ่อน ระดับละ 10 คน เพื่อนำข้อมูลมาพิจารณาความสมบูรณ์ของเนื้อหาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ ผู้วิจัยบันทึกข้อบกพร่องที่จะต้องแก้ไขแล้วนำไปปรับปรุง และหาค่าประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้หากได้ค่าประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ (E1/E2) เท่ากับ 80/80 แล้วจึงนำชุดแบบฝึกไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย รวมทั้งศึกษาเอกสาร ตำราต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความ และทำตารางวิเคราะห์เนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้
2. นำข้อมูลสาระสำคัญที่ได้จากการศึกษามาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทางด้านทฤษฎีและแนวคิด มาเป็นแนวทางการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
3. สร้างแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการอ่านจับใจความ จำนวน 5 แผน
4. นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นพร้อมด้วยตารางวิเคราะห์เนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้ เสนอผู้เชี่ยวชาญทางด้านเนื้อหา ด้านวิธีการสอน และด้านการวัดและประเมินผล 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงตามจุดประสงค์และเนื้อหา จากนั้นนำความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาหาดัชนีความสอดคล้อง (IOC)
5. ปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ
6. นำแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการอ่านจับใจความ ไปทดสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เป็นกลุ่มทดลอง

การสร้างแบบวัดความสามารถการอ่านจับใจความ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาวิธีการสร้างแบบวัดความสามารถการอ่านจับใจความ จากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยต่าง ๆ
2. กำหนดเนื้อหาสาระและรูปแบบของแบบวัด
3. กำหนดจุดมุ่งหมายของแบบวัดให้อยู่ในรูปจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม
4. จัดทำตารางวิเคราะห์ข้อสอบ
5. สร้างข้อคำถามตามตารางวิเคราะห์ข้อสอบ
6. นำแบบวัดความสามารถการอ่านจับใจความ เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ด้านวิธีการสอน และด้านการวัดผลและประเมินผล 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงและความสอดคล้องของแบบวัด นำความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

7. นำข้อคำถามที่ผู้เชี่ยวชาญตรวจแล้วมาปรับปรุงแก้ไข แล้วนำแบบวัด ไปทดลองใช้ (try-out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดสระเกศ จำนวน 30 คน เพื่อหาข้อบกพร่องและความเหมาะสมของเวลา

8. นำแบบวัดความสามารถการอ่านจับใจความที่ได้แก้ไขสมบูรณ์แล้วไปใช้ทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนกับกลุ่มตัวอย่าง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ประสิทธิภาพของการใช้แบบฝึกทักษะ มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ ดังผลปรากฏตามตาราง

ตารางที่ 1 ผลการหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทย เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ประสิทธิภาพด้าน	จำนวนนักเรียน	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้	ร้อยละ
นักเรียนที่ทำแบบฝึกหัด ในแบบฝึกทักษะได้ผ่าน เกณฑ์ที่กำหนด (กระบวนการ)	30	50	1,242	82.80
นักเรียนที่ทำแบบวัด ความสามารถทางการ เรียน ได้ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด (ผลลัพธ์)	30	30	756	84.00

จากตารางที่ 1 พบว่าผลการหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทย เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ประสิทธิภาพด้านกระบวนการได้สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด คิดเป็นร้อยละ 82.80 และประสิทธิภาพด้านผลลัพธ์ได้สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด คิดเป็นร้อยละ 84.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ตารางที่ 2 ผลการหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80 ตัวแรกของแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทย เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

แบบฝึกที่	จำนวนนักเรียน	รวมคะแนนเต็ม	คะแนนสอบได้	จำนวนนักเรียนที่ทำแบบฝึกแล้วผ่านเกณฑ์คิดเป็นร้อยละ
1. แบบฝึกการอ่านจับใจความจากข้อความ	30	300	250	82.00
2. แบบฝึกการอ่านจับใจความจากเกร็ดความรู้	30	300	254	81.17
3. แบบฝึกการอ่านจับใจความจากเรื่องสั้น	30	300	245	84.67
4. แบบฝึกการอ่านจับใจความจากนิทาน	30	300	245	82.33
5. แบบฝึกการอ่านจับใจความจากข่าว	30	300	246	82.67
คะแนนรวม			1,242	82.80

จากตารางที่ 2 พบว่า มีจำนวนนักเรียนทำแบบฝึกทักษะในแต่ละแบบฝึกผ่านเกณฑ์ดังนี้

แบบฝึกทักษะที่ 1 การอ่านจับใจความข้อความ มีผู้ทำแบบฝึกทักษะผ่านเกณฑ์คิดเป็นร้อยละ 82.00

แบบฝึกทักษะที่ 2 การอ่านจับใจความเกร็ดความรู้ มีผู้ทำแบบฝึกทักษะผ่านเกณฑ์คิดเป็นร้อยละ 81.17

แบบฝึกทักษะที่ 3 การอ่านจับใจความเรื่องสั้น มีผู้ทำแบบฝึกทักษะผ่านเกณฑ์คิดเป็นร้อยละ 84.67

แบบฝึกทักษะที่ 4 การอ่านจับใจความนิทาน มีผู้ทำแบบฝึกทักษะผ่านเกณฑ์คิดเป็นร้อยละ 82.33

แบบฝึกทักษะที่ 5 การอ่านจับใจความข่าว มีผู้ทำแบบฝึกทักษะผ่านเกณฑ์คิดเป็นร้อยละ 82.67

เมื่อนำร้อยละของนักเรียนในแต่ละแบบฝึกมาหาค่าเฉลี่ยร้อยละ พบว่า จำนวนนักเรียนที่ทำแบบทดสอบท้ายแบบฝึกทั้ง 5 แบบฝึกผ่านโดยเฉลี่ยรวมร้อยละ 82.80 แสดงว่า แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทย เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน 80 ตัวแรก

ตารางที่ 3 ผลการหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80 ตัวหลัง ของแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทย เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

แบบวัด	จำนวนนักเรียน	รวมคะแนนเต็ม	คะแนนสอบได้	ร้อยละ
แบบวัดความสามารถทางการเรียน	30	300	756	84.00

จากตารางที่ 3 พบว่า มีนักเรียนทำแบบวัดความสามารถทางการเรียนผ่านเกณฑ์คิดเป็นร้อยละ 84.00 แสดงว่าแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทย เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน 80 ตัวหลัง

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบความสามารถทางการเรียนของนักเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทย เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนเรียนและหลังเรียน ปรากฏผลดังตาราง

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนกับคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทย เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้ t-test (Dependent simple)

ผลการทดสอบ	N	\bar{X}	S.D.	t-test
ก่อนเรียน	30	21.20	3.20	-6.29*
หลังเรียน	30	25.20	1.44	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4 พบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทย เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปผลการวิจัย

1. แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นประกอบด้วยแบบฝึกย่อย 5 ชุด และมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/ 80 ที่ตั้งไว้ โดยเฉลี่ยเท่ากับ 82.80/ 84.00 ซึ่งสูงกว่ามาตรฐาน

2. ความสามารถในการอ่านจับใจความหลังเรียน โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร มีระดับคะแนนสูงกว่าก่อนการได้รับการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากการวิจัยพบว่า แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร มีประสิทธิภาพ 82.80/ 84.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ เนื่องจากเหตุผลดังต่อไปนี้

1.1 ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบฝึกดังกล่าวอย่างเป็นระบบตามหลักเกณฑ์การสร้าง มีการวิเคราะห์และกำหนดจุดประสงค์ของการเรียน คัดเลือกเนื้อหาที่สอดคล้องกับจุดประสงค์ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบฝึก เมื่อสร้างเสร็จได้เสนอต่ออาจารย์ผู้ควบคุมงานวิจัย เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา กับจุดประสงค์ แล้วนำมาปรับแก้ ต่อจากนั้น นำแบบฝึกที่ปรับแก้เสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของเนื้อหา กับจุดประสงค์ และปรับแก้ตามคำแนะนำแล้วนำไปทดลองใช้กับนักเรียนเป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม เพื่อตรวจสอบ ความถูกต้องของภาษาและเวลา แล้วนำข้อบกพร่องที่พบไปปรับแก้จนได้แบบฝึกที่มีคุณภาพ สามารถ นำไปทดลองใช้กับนักเรียนเพื่อหาประสิทธิภาพของแบบฝึก

1.2 ลักษณะของแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร ที่สร้างขึ้นมามีจุดเน้นที่ต้องการฝึกทักษะการอ่านในลักษณะต่าง ๆ กันโดยแยกเป็น 5 แบบฝึกดังนี้

1.2.1 แบบฝึกที่ 1 แบบฝึกการอ่านจับใจความจากข้อความ เป็นแบบฝึกที่มุ่งให้ นักเรียนได้อ่านอย่างเข้าใจ การจัดกิจกรรมจะเรียงลำดับจากง่ายไปหายาก โดยมีจุดประสงค์ให้นักเรียนอ่านเพื่อทำความเข้าใจข้อความโดยการหาประโยคใจความ ตั้งคำถาม ตั้งชื่อเรื่อง ลำดับเหตุการณ์ของเรื่อง และตอบคำถามจากเรื่องที่ได้ ทำให้นักเรียนเกิดความสนใจ มีความกระตือรือร้นที่จะอ่านข้อความในแบบฝึกแล้วทำกิจกรรมต่างๆ อย่างสนุกสนาน จึงส่งผลให้นักเรียนทำแบบทดสอบท้ายแบบฝึกผ่านเกณฑ์คิดเป็นร้อยละ 82.00

1.2.2 แบบฝึกที่ 2 แบบฝึกการอ่านจับใจความจาก เกร็ดความรู้ เป็นแบบฝึกที่มุ่งให้ นักเรียนได้ฝึกทักษะการอ่านจับใจความจากเกร็ดความรู้ต่าง ๆ ที่มีเนื้อหาน่าสนใจ สนุกสนาน เป็นเรื่องที่อยู่ใกล้ตัวนักเรียน บทเรียนเรียงลำดับจากง่ายไปหายากและมีกิจกรรมที่ทำให้นักเรียนได้ทดลองความสามารถในการตอบคำถามจากการอ่านเกร็ดความรู้ต่างๆ ที่หลากหลาย ทำให้นักเรียนทำกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวกับการอ่านจับใจความได้เร็วขึ้น จึงส่งผลให้นักเรียนทำแบบวัดท้ายแบบฝึกผ่านเกณฑ์คิดเป็นร้อยละ 81.17

1.2.3 แบบฝึกที่ 3 แบบฝึกการอ่านจับใจความจากเรื่องสั้น เป็นแบบฝึกที่มุ่งให้ นักเรียนได้ฝึกทักษะการอ่านจับใจความจากเรื่องราวสั้น ๆ ที่เป็นเรื่องใกล้ตัวของนักเรียน ซึ่งนักเรียนอาจได้ยินเรื่องราวดังกล่าวในบทเรียนหรือจากคุณครู พ่อแม่ ผู้ปกครองเล่าให้ฟังมาบ้างแล้ว และเรื่องสั้นนั้นเน้นความน่าสนใจ และสนุกสนาน มีภาพประกอบที่เหมาะสมสวยงาม อีกทั้งมีกิจกรรมที่ทำให้นักเรียนได้ฝึกใช้ความคิดจากการอ่าน ทำให้นักเรียนสามารถอ่านจับใจความสำคัญของเรื่องสั้นต่างๆ ได้ดีขึ้น จึงส่งผลให้นักเรียนทำแบบวัดท้ายแบบฝึกผ่านเกณฑ์คิด เป็นร้อยละ 84.67

1.2.4 แบบฝึกที่ 4 แบบฝึกการอ่านจับใจความจากนิทาน เป็นแบบฝึกที่มุ่งให้ นักเรียนได้อ่านอย่างสนุกสนานไปกับนิทานที่มีตัวละครที่เป็นสัตว์ คน และสิ่งต่างๆ เนื้อเรื่องเป็นนิทานที่นักเรียนเคยอ่านมาบ้างหรือเคยมีผู้เล่าให้ฟังการจัดกิจกรรมจะเรียงลำดับจากง่ายไปหายาก โดยมีจุดประสงค์ให้นักเรียน อ่านคำและบอกความหมายของคำหรือข้อความจากนิทานที่อ่านได้ ลำดับเหตุการณ์ คาดคะเนเหตุการณ์หรือการกระทำจากนิทานที่อ่านได้ สรุปสาระสำคัญจากนิทาน ที่อ่านได้ ตอบคำถามเชิงเหตุผลจากนิทานที่อ่านได้และสรุปข้อคิดจากนิทานที่อ่านได้ ทำให้นักเรียนเกิดความสนใจ มีความกระตือรือร้นที่จะอ่านบทอ่านจากนิทานในแบบฝึกแล้วทำกิจกรรมต่างๆ อย่างสนุกสนาน จึงส่งผลให้นักเรียนทำแบบทดสอบท้ายแบบฝึกผ่านเกณฑ์คิดเป็นร้อยละ 82.33

1.2.5 แบบฝึกที่ 5 แบบฝึกการอ่านจับใจความจากข่าว เป็นแบบฝึกที่มุ่งให้ นักเรียนได้ฝึกทักษะการอ่านจับใจความจากข่าวต่างๆ ที่มีเนื้อหาน่าสนใจ เป็นเรื่องที่น่าสนใจเคยได้ยินหรือได้ฟังบ่อยๆ จากการรับชมข่าวในโทรทัศน์หรือ ตามหนังสือพิมพ์ต่างๆ อีกทั้งมีกิจกรรมที่ทำให้นักเรียนได้ทดลองความสามารถในการตอบคำถามจากการอ่านข่าวนั้นๆ ทำให้นักเรียนทราบรายละเอียดและจับใจความสำคัญได้เร็วขึ้น จึงส่งผลให้นักเรียนทำแบบวัดท้ายแบบฝึกผ่านเกณฑ์คิดเป็นร้อยละ 82.67

สรุปได้ว่า การสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร มีประสิทธิภาพ 82.80/ 84.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด อาจเนื่องมาจากแบบฝึกมีกระบวนการสร้างที่ดี ผ่านการตรวจสอบ คุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญแล้วว่า มีความสอดคล้องเหมาะสมกับผู้เรียน มีการลำดับเนื้อหาจากเรื่อง ที่ง่ายใกล้ตัว ไปหาเรื่องที่ยากไกลตัว และมีภาพตัวอย่างที่มีสีสัน สวยงาม สะดุดตา น่าสนใจ ทำทนายให้เด็กอยากเรียนรู้ซึ่งสอดคล้องกับนิภา แก้วประทีป (2546, หน้า 16) มีความเห็นว่า แบบฝึกทักษะมีความจำเป็นและความสำคัญต่อการเรียนการสอนเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งครูจะต้องให้ นักเรียนได้มีการฝึกหลังจากที่นักเรียนได้เรียนเนื้อหาในแบบเรียนไปแล้ว เพื่อให้มีความรู้กว้างขวางยิ่งขึ้น ทั้งนี้แบบฝึกที่ครูใช้ควรเป็นแบบฝึกที่ครูสร้างขึ้นเองเพราะครูเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับนักเรียนย่อมจะรับรู้ปัญหาในการเรียนของนักเรียนซึ่งเราถือว่าแบบฝึกนั้นเป็นอุปกรณ์ในการเรียนการสอนอย่างหนึ่งที่ครูสามารถจะผลิตขึ้นมาใช้ได้เอง เพื่อพัฒนาการเรียนของนักเรียนให้ดียิ่งขึ้น นอกจากนั้นยังสอดคล้องกับ พิทักษ์ เมฆอรุณ (2543) ที่ได้สร้างชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาไทยเพื่อการเข้าใจความ สำหรับนักเรียนชั้นประถม ศึกษปีที่ 6 พบว่า การสอนนักเรียนโดยใช้ชุดฝึกการอ่านภาษาไทยเพื่อการเข้าใจความจะทำให้เกิดความชำนาญ ในการอ่านและเข้าใจเรื่องที่อ่านได้ดี นงเยาว์ ทองกำเนิด (2558) ทำการวิจัยเรื่อง การสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถม ศึกษปีที่ 3 ผลการ วิจัยพบว่า มีประสิทธิภาพ 82.42/ 83.19 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้

2. การเปรียบเทียบความสามารถทางการเรียนพบว่า ความสามารถในการอ่านจับใจความหลังเรียน โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร มีระดับคะแนนสูงกว่าก่อนการได้รับการเรียน เนื่องจากเหตุผล ดังต่อไปนี้

2.1 รูปแบบของการจัดกิจกรรมในแบบฝึกทั้ง 5 แบบฝึก มีลำดับขั้นตอนที่กระตุ้นให้นักเรียนได้พัฒนาความคิดและทำความเข้าใจในเรื่องที่เรียนด้วยตนเอง

ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด ของจอร์จโรธัน ลักษณะศิริ และบาหยัน อิมสำราญ (2547, หน้า 42-43) ที่ได้กล่าวถึงองค์ประกอบสำคัญ ที่จะทำให้ผู้อ่านสามารถจับใจความได้อย่างมีประสิทธิภาพคือ ประสบการณ์ของผู้อ่าน นอกจากนี้บทอ่านที่เลือกนำมาให้นักเรียนได้ศึกษาเป็นเรื่องที่มีการเรียบเรียงภาษาที่เข้าใจง่าย และมีองค์ประกอบเรื่องที่น่าสนใจ นักเรียนจึงสามารถทำความเข้าใจแบบทดสอบได้ดีขึ้นตามลำดับ สอดคล้องกับบลิโน บำเรอราช (2545, หน้า 116) ที่กล่าวว่าเด็กวัยนี้จะมีความอยากรู้อยากเห็นสนใจ ในชีวิตจริงมากขึ้น เด็กจึงชอบหนังสือนิทาน นิยาย สารคดี บทความสั้นๆ ที่ให้ความรู้ สอดคล้อง กับฉวีวรรณ โยคิน (2550, หน้า 67) ที่ทำการวิจัยเรื่องผลการสอนอ่านเป็นคำที่มีต่อความสามารถ ในการอ่านของนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่า นักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่านที่ได้รับการสอนอ่านเป็นคำ มีความสามารถด้านการอ่าน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนที่ระดับนัยสำคัญ .05

2.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ สำหรับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร มีการจัดกิจกรรมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ทำให้นักเรียนเกิดความสนใจ มีความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรม ซึ่งกิจกรรมส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมผู้เรียนให้มีทักษะการอ่านจับใจความได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับสุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2545, หน้า 97) ที่กล่าวว่าหลักสำคัญในการอ่านจับใจความคือต้องได้อ่านในสิ่งที่ตนชอบ ย่อมเกิดความพึงพอใจ จะช่วยให้การจัด กิจกรรมการเรียนประสบผลสำเร็จแล้วจะสามารถพัฒนาการอ่านไปโดยไม่หยุดชะงัก

ด้วยเหตุผลดังกล่าวสรุปได้ว่า ความสามารถทางการเรียนหลังเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดสระเกศ เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร มีระดับคะแนนสูงกว่าก่อนได้รับการเรียน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ครูผู้สอนจะต้องเตรียมตัวให้พร้อมโดยศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับการใช้แบบฝึกอย่างชัดเจน เพื่อให้การปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียนเป็นไปตามลำดับขั้นตอนและบรรลุจุดประสงค์ตามที่กำหนดไว้
2. ในขณะที่นักเรียนฝึกอ่านจับใจความ ครูผู้สอนควรสังเกตนักเรียนว่าอ่านได้คล่อง อ่านถูกต้องหรือไม่ เพราะนักเรียนบางคนอาจมีปัญหาในการอ่าน หรือมีคำบางคำที่ยากเกินในระดับชั้นครูควรชี้แนะและให้ความช่วยเหลือเป็นพิเศษ ตลอดจนให้คำปรึกษา

และกำลังใจตลอดระยะเวลาในการเรียน แต่ถ้านักเรียนที่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ ควรปล่อยให้เด็กฝึกด้วยตนเอง เพื่อปลูกฝังให้จักการเรียนรู้

3. ควรมีการบันทึกข้อบกพร่องของแบบฝึก พฤติกรรมของนักเรียนทุกคนโดยการสังเกต จากการทดลองกับนักเรียนไว้ด้วย เพื่อนำมาปรับปรุงในการใช้ครั้งต่อไป

4. ครูผู้สอนควรหาบทอ่านประเภทต่าง ๆ มาให้นักเรียนได้ฝึกทักษะในการอ่านจับใจความเพิ่มเติม อย่างหลากหลาย

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

1. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการใช้แบบฝึกการอ่านจับใจความภาษาไทยกับการสอนด้วยวิธีอื่น ๆ

2. ผู้ที่จะทำการวิจัยในครั้งต่อไปอาจนำไปเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยเพื่อต่อยอดการศึกษาได้

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2554). กรมวิชาการ. *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

กีนาริน ต้นเสียงสม. (2548). *การเปรียบเทียบผลการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ภาษาไทย ด้านการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่สอนด้วยวิธีสอนแบบร่วมมือกันเรียนรู้ เทคนิค STAD กับวิธีสอนแบบปกติ*. ปรินญาศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร.

จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ และบาหยัน อิมสำราญ. (2547). *การใช้ภาษาไทย*. กรุงเทพฯ : พี.เพรส.

ฉวีวรรณ โยคิน. (2550). *ผลการสอนอ่านเป็นคำที่มีต่อความสามารถในการอ่านของนักเรียนที่มีปัญหาด้านการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ธัญมาศ ต้นเสถียร. (2544). *การใช้วิธีอ่านเรื่องเพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีความสามารถทางการอ่านต่ำกว่าระดับเฉลี่ย โรงเรียน*

สะอาดเผด็จมหาวิทยาลัย จังหวัดชุมพร. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

นงเยาว์ ทองกำเนิด. (2558). การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง.
วิทยานิพนธ์ศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.

นลินี บำเรอราช. (2545). การสอนอ่าน. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.

นิภา แก้วประทีป. (2546). การสร้างแบบฝึกการเขียนคำ ที่มีตัวสะกดไม่ตรงตามมาตรา
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

บุญชม ศรีสะอาด. (2553). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). วิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคม. กรุงเทพฯ : สำนัก
ทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

พิทักษ์ เมฆอรุณ. (2543). ชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาไทยเพื่อการเข้าใจความ สำหรับ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัย
บูรพา.

วัชรา เล่าเรียนดี. (2547). เทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้สำหรับครูมืออาชีพ. นครปฐม :
มหาวิทยาลัยศิลปากร.

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. (2545). การพัฒนาการเรียนการสอน. มหาสารคาม : คณะ
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

แววมยุรา เหมือนนิล. (2541). การอ่านจับใจความ. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร :
สุวีริยาสาส์น.

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2545). หลักและวิธีสอนอ่านภาษาไทย. (พิมพ์ครั้งที่ 4.)
กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช.